

28de f. M., hvorved Byraadets Opmærksomhed henledes paa de for Tiden stedfindende i høj Grad uheldige Afsløbsforhold i Vesterbrogade og Møllegade, fra hvilke Gader Spildevandet nemlig føres til Aaen ovenfor Slusebroen, vedtog man at henvise til Budgetudvalget under Henviisning til, at en af Udvalget for Brolægningssvæsenet under 6te dennes afgiven Erklæring oplyser, at nævnte Udvalg har gjort Skridt til at forbedre disse Forhold, der stadig vil have været Gjenstand for dets Opmærksomhed, ved paa næste Aars Budget at søge bevilget det fornødne Beløb til Anlæg af en 24" Afvædningsledning fra Vesterbrogade gennem Garvergyde ud til Aaen nedenfor Slusebroen, hvortil der da skulde slutte sig Ledninger fra Møllegade og Vesterbrogade.

Det bemærkes, at der paa Budgettet for 1884 under Konto VIII 2 i (Konto Nr. 277) blev bevilget et Beløb af 2500 Kr. i dette Djemed.

Mødet den 27 Septbr.

⁵⁵/₈₃. Efter Forslag af Mørk — se forrige Møde — vedtog Byraadet Ordlyden af følgende Skrivelse til Indenrigsministeriet angaaende Indretningen af et Opholdslokale ved Havnen for ledige Arbejdere:

„Gjennem Bestyrelsen for Arbejdsmændenes Fagforening er Byraadets Opmærksomhed bleven henledet paa det ønskelige i, at der ved Aarhus Havn indrettes en Bente- og Varmestue til midlertidigt Ophold for de Arbejdere, som daglig tage Stade for at søge Arbejde ved Havnen, og hvis Antal inarest er størst i den ublide Aarstid. Lokalet skulde indrettes, dels for at de Arbejdssøgende ikke skulde være udsatte for det hårde Vejrlig paa den aabne Skibsbro, dels for at de ikke skulde være nødsagede eller fristede til at ty til nærliggende Værtshuse.

Efter at Spørgsmaalet havde været overgivet til Havneudvalget, mente dettees Flertal først, at et saadant Lokale kunde have i det for Mandstaberne i Petroleumsskibe bestemte, paa Havnens søndre Side liggende Lokale. Byraadet maatte imidlertid finde, at dette Lokale laa for langt fjærnet fra det Sted, hvor ledige Havnearbejdssfolk sædvanlig tage Stade og overgav Sagen paany til Havneudvalget.

Ved dettees Foranstaltning er nu tilvejebragt en af Byg-

ningsinspektør Springborg udarbejdet Plan, som paa en heldig Maade løser Opgaven ved at bygge en Tilbygning paa den søndre Side af den Havnen tilhørende Børsbygning, hvori foruden Børsal tillige findes Ventesal for Rejsende, Dampskibspakrum m. m.

Denne Tilbygning, som vil afgive en bekvemt liggende Varmestue m. m., hvori 20 a 25 Arbejdere kunne tage midlertidigt Ophold, vil medføre en Beføstning af 2678 Kr. Havneudvalgets Flertal har vel ved at henstille denne Plan til Byraadet forment, at den projekterede Tilbygning burde udføres for Kæmnerkassens Regning, idet Udvalget nærmest opfatter Sagen som en udelukkende Humanitets sag. Byraadet har imidlertid den Anskuelse, at det paatænkte Lokale hører til de naturlige Institutioner, der ikke bør jævnes i en Havn med Aarhus Havns Omfang og betydelige Virksomhed, hvor en stor Del af Arbejderne ofte hele Dagen igjennem søge tilfældigt Arbejde, som foresalder ved Skibets Ankomst, Udlosning og Til-
ladning. Det er da lige saa meget i Arbejdsgiveres som i Arbejdssøgendes Interesse, at der findes et fast Stæde, hvor Arbejderne kunne ty til og opholde sig, og man er bedst sikret der at kunne finde dygtige Arbejdere, naar disse have et Sted at opholde sig nogenlunde beskryttede mod Vejrslaget. Da saaledes det foreslaaede Lokale vil gjøre Nytte i flere Henseender til Fremme for Virksomheden ved Havnen, og da det desuden her drejer sig om en Tilbygning til en Havnen tilhørende Ejendom, saa har Byraadet forment, at Sagen bør gennemføres som en Havnets sag. I Genhold hertil tillader Byraadet sig her-
ved at indstille til Ministeriets Approbation,

„at der af Havnekassen anvendes 2678 Kr. til Anbringelse af en Tilbygning paa Børsbygningens søndre Side, hvori indrettes et Ventes- og Varmelokale for Arbejdere, som tage Stæde for at søge Beskæftigelse ved Havnen.“

(Se Mødet den 18. Oktober.)

¹⁴⁴/₈₃. Da vedkommende Udvalg meddelte, at samtlige de Tilbud, der i Genhold til den af Udvalget udstedte Opfordring — se Mødet den 6. d. M. — vare indkomne paa Ydelsen af det af Kommunen a'traaede større Laan, paa en enkelt Undtagelse for et mindre Beløbs Vedkommende nær, alle ere baserede paa den Forudsætning, at der for Laanet vilde blive udstedt Partialobligationer, lydende paa Zhænderhaveren og transportable uden Brug af fornyet Stempel, besluttede

man, da Tilbuddene i øvrigt lade formode, at det søgte Saan uden Banfselighed vil kunne kontraheres paa rimelige Vilkaar, at indgaa til Indenrigsministeriet med Andragende om, at samme vilde udbirke den fornødne Lovhjemmel for Kommunen til at udstede saadanne Obligationer. Udvalget blev derhos anmodet om til næste Møde at forelægge Indstillingen i Udkaft.

^{157/83}. Skoleudvalget fremsatte paa ny Forslag til Forandring i Ordningen af Kommunestolevæsenet i Aarhus, affattet paa Grundlag af Afstemningen i Mødet den 13. d. M. Samme vedtoges, hvorefter man anmodede Formanden om i Forbindelse med Skoleudvalget at foranstalte det indsendt til Ministeriets Approbation med en kortfattet Fremstilling af Sagens Motiver.

Som Følge heraf blev der under 1. Oktbr. 1883 tilstrevet Skoledirektion saaledes:

„Aarhus By's tiltagende Størrelse har, som Direktionen bekendt, foranlediget, at der oftere i Byraadet er fremkommet Forslag til at raade Bod paa de Mangler, der føles ved Skolevæsenet og da især ved dets Bestyrelse. Byen har nu henimod 2500 skolegængende Børn med et Lærerpersonale af ca. 50 ældre og yngre Lærere, hvoraf 4 Overlærere for Skolerne, nemlig den højere Borger-Drengeskole, Pigeskolen og 2 Friskoler, hvortil næste Sommer kommer endnu en Friskole samt en Overlærer. Skolernes Økonomi overtages af et Udvalg af 3 Byraadsmedlemmer. Skolerne og deres Lærerpersonale er i øvrigt underlagt den lokale Skolekommission. Saavel denne som Skoleudvalget trænger i høj Grad til at faa til Hjælp en pædagogisk uddannet Mand, der ved stadig Tilstedeværelse kan føre det Tilsyn med Skolerne, som det er de to nævnte Autoriteter umuligt tilfredsstillende at føre, og tillige kan bevare Traditionen bedre end de stadigt væxlende kommunalvalgte Medlemmer og Præster.

Disse Betragtninger have ført til, at Skolekommissionen og Skoleudvalget i Forening have stillet følgende Forslag til Forandring i Ordningen af Kommunestolevæsenet i Aarhus, et Forslag, som Byraadet har vedtaget i sit Møde den 27. f. M.:

1.

Øster Indstilling af Skolekommissionen ansættes af Byraadet en Skoleinspektør, som har Tilsyn med samtlige Kommunestoler og saavel over for Skolekommissionen som Byraadet og dets Skoleudvalg staar til Ansvar for Udførelsen af de af disse Autoriteter, hver paa sit Omraade, tagne

Beslutninger overensstemmende med en for ham udfærdiget Instrux.

2.

Skoleinspektøren lønnes af Byen med en Begyndelses-
gage af 3000 Kr., der efter 5 Aars Tjeneste forhøjes med
300 Kr., og efter 10 Aars Tjeneste med 600 Kr., saa at
Gagen bliver 3600 Kr. aarlig.

3.

Skoleinspektøren tillægges Pensionsret af Kommunens
Kasse, lige med de af Staten lønede Embedsmænd.

4.

Skoleinspektøren kan af Byraadet opsiges sin Tjeneste
med $\frac{1}{2}$ Aars Varjel.

5.

Overlærerne ved Byens Skoler lønnes med en Be-
gyndelsesgage af 2400 Kr. aarlig, der for hver 5 Aars
Tjeneste som Overlærer ved Kommunens Skolevæsen forøges
med 300 Kr. indtil 3000 Kr. aarlig for Resten af deres
Funktionstid. Herunder er indbefattet de efter Loven af
8de Marts 1856 reglementerede Lønninger med Sædtillæg,
Skolepenge og Godtgjørelse for Husleje og Brændsel samt
mulige midlertidige Pengetillæg, der have været tilstaaede
af Kommunen, deriblandt Andel i det nedlagte Kateket-
embedes Indtægter.

6.

For de Overlærerne tilstaaede Friboliger affortes i
ovennævnte Gage samme Beløb, som efter Loven godtgjøres
gifte Lærere for Bolig.

7.

De herved fastsatte Lønninger træde i Kraft fra 1.
Januar 1884 — for Skoleinspektørens Vedkommende dog
fra Ansættelsen.

Som det vil ses er foruden Forslaget om en ny Post
som Skoleinspektør optaget forandrede Lønningsbestemmelser for
Skolernes Overlærere.

Det har i den senere Tid været anerkjendt, at de nu-
værende Lønninger for disse dels i det hele vare utilfreds-
stillende, dels mindre heldigt ordnede.

Overlærer Kraibergs Afgang og dermed Bortfald af
den ham tilkommende Del i det nedlagte Kateketembedes Ind-

tægter, har gjort det lettere nu at bringe bedre System i disse Forhold, og om der end ikke er nogen nødvendig Forbindelse mellem disse Lønningsforhold og Oprettelsen af Skoleinspektørposten med dens Lønningsbestemmelser, saa har man troet, at det maatte være ønskeligt, at samtlige disse Forhold ordnedes samtidig. Den foreslaaede Forbedring i Overlærernes Lønning er saa stor, at den kun undtagelsesvis, og navnlig naar Kapitelstarten blev særdeles høj, vilde kunne naas efter de i Loven af 8. Marts 1856 givne Bestemmelser.

Med disse Bemærkninger skal man tillade sig at anmode om, at fornævnte Forslag maatte blive indstillet til Approbation af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet."

²⁰⁸/₈₃. Der forelaa paa ny en Skrivelse af 19. d. M. fra Handelsgartner P. Nielsen om Salget til Kommunen af hans Ejendom, hvori han nedsetter Prisen paa denne til 80,000 Kr., men Byraadet vedtog nu at svare Andrageren, at det for Tiden ikke agter at kjøbe denne Plads.

²¹⁸/₈₃. Efter derom foreliggende Andragende bevilgedes Kommunebogholderen et Beløb af 284 Kr. 67 Ore udover den ham i Mødet den 1. Febr. under Sag Nr. ²³/₈₃ allerede tilstaaede Hjælp.

²¹⁹/₈₃. Efter Andragende af Assistent N. Rasmussen paa Kæmnerkontoret tilstodes der ham et Gratiale af 100 Kr. for udført ekstraordinært Arbejde i den forløbne Tid.

Mødet den 4. Oktober.

²⁵⁹/₈₁. Fra Indtægteringskommissionen forelagdes en paa dens Foranledning af Bygningsinspektøren affattet Beretning over de samlede Udgifter ved Opførelsen af det ny Krudthus, hvorefter disse udgjøre 7611 Kr. 56 Ore. (Se senest Mødet den 13. f. M.)

Man vedtog at indstille Opgjørelsen til Indenrigsministeriets Godkendelse.

⁵⁴/₈₃. Der fremlagdes en trykt Beretning om Forhandlingerne paa det i Næstved den 11. og 12. August d. A. afholdte Møde af Kjøbstadsforeningen. (Se Mødet den 30. August.)

¹⁴⁴/₈₃. Man underskrev en af vedkommende Udvalg i Genhold til Anmodningen i forrige Møde forelagt Skrivelse til Inden-